

„Pagauk-Sterilizuok-Paleisk“

Viena iš šiuo metu sprendžiamų Kauno miesto problemų - didelis skaičius „Miesto kačių“, kurios nekontroliuojamai dauginasi ir kurios sudaro grupes įvairiose miesto teritorijose, egzistuoja jau labai seniai. Neatsakingas kačių laikytojų elgesys, kai nesterilizuotos/nekastruotos katės išleidžiamos į lauką laisvai, be priežiūros klajoti poruojasi su bešeimininkėmis katėmis, prisidėjo prie bešeimininkių - sulaukėjusių kačių skaičiaus augimo. Lauke gimę kačių jaunikliai, augdami be žmonių socializacijos, jau būdami 4 savaitių amžiaus, įgauna natūralią baimę žmonėms – kaip ir bet kokie kiti laukiniai gyvūnai, kuriuos sunkiai ar visiškai neįmanoma prijaukinti. Dėl to, pagautos tokios katės negali būti atiduodamos žmonėms ir neb gali tapti namuose laikomais augintiniais.

Ankščiau taikomais savivaldybės metodais - tokių kačių gaudymu ir naikinimu, buvo pasiekiami simboliniai rezultatai – laikinas tokių kačių skaičiaus sumažėjimas tam tikroje teritorijoje, nežymiai arba visiškai nesprendžiantis pačios problemos esmės. Mokliškai įrodyta, kad siekimas kontroliuoti sulaukėjusių kačių populiaciją per jų gaudymą ir naikinimą, paliekant nors ir labai nedidelį skaičių kačių, neturi jokio efekto. Kiekviena katė gali atsivesti iki keturių vadų jauniklių, vidutiniškai po 5-9 kačiukus per metus. Kačiukai, sulaukę 6 mėnesių amžiaus jau yra lytiškai subrendę ir gali tarp savęs toliau daugintis. Vien tik viena katė ir jos palikuonys, gali atsivesti daugiau nei 420.000 savų palikuonių per septynių metų periodą.

„Vakuomo efektas“ veikia labai laikinai - į ištuštėjusią teritoriją, nieko joje nekeičiant, atkeliauja kitos bešeimininkės, gaudymo teritorijoje išlikusios baikštesnės katės ima dar sparčiau daugintis dėl sumažėjusios konkurencijos.

Kauno mieste vykdoma programa „Pagauk-Sterilizuok-Paleisk“ - plačiai pasaulyje taikomą praktika, kuri efektyviai išsprendžia „Miesto kačių“ problemą. Tai efektyvi, humaniška ir duodanti ilgalaikius rezultatus programa, skirta kontroliuoti ir palaipsniui mažinti bešeimininkių kačių populiaciją.

Bešeimininkių kačių populiacijos mažinimas (reguliacija) vykdomas tokiais etapais:

1. bešeimininkių kačių šėrimas, kad būtų pasirengta jų sugavimui;
2. bešeimininkių kačių sugavimas;
3. bešeimininkių kačių skiepijimas nuo pasiutligės;
4. bešeimininkių kačių sterilizavimas, kastravimas;
5. bešeimininkių kačių paleidimas toje teritorijoje, kurioje jos buvo sugautos.

Tai yra pilnai paruošta programa, kurios metu katės pagaunamos tam tikslui skirtomis, specialiomis gaudyklėmis, sterilizuojamos/kastruojamos ir įvertinama jų sveikatos būklė bei elgsena. Kačiukai ir jaunos, tinkamos gyventi namuose katės paimamos ir laikomos globos namuose, kur joms ieškomi nauji savininkai. Sveikos, tačiau sulaukėjusios ir dėl savo elgsenos negalinčios adaptuotis žmonių namuose, katės grąžinamos atgal į tą pačią teritoriją, kurioje jos buvo pagautos. Operacijos metu, kol katė yra anestezuota, tokios katės yra ženklinamos tarptautiniu mastu pripažintu ženklu – lygiu pjūviu pašalinant 1 cm kairės ausies galiuką. Tai akivaizdus, matomas iš tolo, įrodymas, kad katė yra sulaukėjusi ir jau sterilizuota/kastruota. Ženklinant šiuo būdu siekiama apsaugoti katę nuo tolimesnio pavojaus, kad ji bus vėl gaudoma, norint ją sterilizuoti/kastruoti. Tokio sutartinio ženklo laikosi visos šalys, vykdančios PSP programą.

Taip pat, šis ženklas ateityje padėtų iš tolo atskirti sterilizuota katę nuo nesterilizuotų, jei prie grupės prisijungtų naujų, nesterilizuotų kačių, todėl ji nebebūtų dar kartą gaudoma ir nepatirtų bereikalingo streso.

Tokiu būdu pagautos, sterilizuotos ir pažymėtos katės yra paskiepijamos nuo pasiutligės, taip užkertant kelią ligų plitimui, jei teritorijoje atsirastų kitų sergančių gyvūnų, su kuriais katės gali turėti kontaktų (žiurkės, pelės, platinančios pasiutligę).

Pagrindinė ir svarbiausia sąlyga šios programos sėkmingam vykdymui yra užtikrinimas, kad atgal į laisvę paleistomis katėmis kažkas nuolatos rūpinsis, prižiūrės jas ir tvarkys jų maitinimo vietas. PSP yra paremta nuolatine sterilizuotų kačių grupių priežiūra, kurią atlieka gyventojai, šeriantys kates tam tikrose vietose. Būtent ši atsakinga priežiūra padeda garantuoti PSP programos sėkmę, kadangi prižiūrėtojai stebi grupę ir informuoja apie susirgusias, sužeistas kates, kurios vėl yra sugaunamos ir tikrinamos veterinaro, bei apie naujai atsiradusias teritorijoje kates, kurios bus vėl yra gaudomos, skiepijamos, sterilizuojamos ir paleidžiamos atgal į tą pačią teritoriją arba ieškomi nauji savininkai, jei jos yra draugiškos.

Katės registruojamos programą vykdančios gyvūnų globos organizacijos dokumentuose. Po kastracijos atgal paleistos katės nustoja klajoti gaujomis, rujos metu nebekelia triukšmo, kuriuo dažniausiai skundžiasi gyventojai, kastruoti katinai nebežymi savo teritorijos, taigi, nelieka skleidžiamo nemalonaus kvapo. Tokios katės į savo teritoriją neįsileidžia kitų kačių, ženkliai sumažėja pjautynių tarp tos pačios lyties kačių, jos nemigruoja į kitas teritorijas.

Moksliskai įrodyta, kad tokios katės ilgiausiai gyvena apie penkerius - šešerius metus. Tokia programa ilgainiui natūraliai sumažins bešeimininkių kačių populiaciją, nes tokiai katei natūraliai nugaišus, nebus jauno kačiuko, kuris užimtų jos vietą. Be to, programa sutaupytų tokios katės gaudymo, laikinos globos ar išlaikymo visą jos gyvenimą prieglaudoje išlaidas. Savivaldybei kontroliuojant namuose laikomų kačių atsakingą priežiūrą ir benamių sulaukėjusių kačių kastraciją, laikui bėgant tam tikroje teritorijoje bešeimininkių kačių problema visiškai

Yra gausu atliktų tyrimų įvairiose pasaulio šalyse³, įrodančių sėkmingus PSP rezultatus, Lietuvos Respublikos Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymas saugo tokiose programose gaudomas ir sterilizuojamas kates. Tokias kates draudžiama gaudyti ar eutanazuoti. Sugautos kastruotos ir išoriniu žymeniu pažymėtos bešeimininkės katės turi būti nedelsiant paleidžiamos, išskyrus atvejus, kai įtariama, kad jos serga ar yra suluošintos.

Už žiaurų elgesį su gyvūnais, siekiant tokias kates nuodyti ar žudyti kitais būdais, kyla baudžiamoji atsakomybė įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybė, įgyvendindama bešeimininkių kačių populiacijos mažinimo programą įpareigoja seniūnijas atitinkamoje viešojoje vietoje, kur yra bešeimininkių kačių problema, nustatyti kačių šėrimo vietą. Išrinkusi vietą, seniūnija surašo kačių šėrimo vietos parinkimo aktą. Tokią vietą savivaldybė pažymi ženklu „Savivaldybės nustatyta kačių šėrimo vieta“. Suderinus su seniūnija, tokiose vietose gali būti statomi stacionarūs nameliai bešeimininkėms katėms. Bešeimininkės katės turi būti šeriamos toje vietoje, kurią nustatė seniūnija. Asmuo, šeriantis kates, privalo nuolat prižiūrėti šėrimo vietą (valyti, tvarkyti, surinkti maisto likučius, šiukšles, indus ir panašiai) ir ją sutvarkyti pasibaigus šėrimui.

Gyventojai, šeriantys ir prižiūrintys bešeimininkes kates, dėl programos įgyvendinimo gali kreiptis į už bešeimininkių kačių kastravimą ir visą programos įgyvendinimą Kaune atsakingą organizaciją VšĮ „Penkta koja“ tel. +370 652 48322, www.penktakoja.lt

Vykdytą programą Pagauk-Sterilizuok-Paleisk Kauno miesto savivaldybės lėšomis 2017 m. sausio – rugpjūčio mėn. sterilizuota 207 katės ir 90 katinų. Kauno mieste nustatytos 124 bešeimininkių kačių šėrimo vietos.

I ALEKSOTAS

- 1.Čepinskio g. 6
- 2.Lakūnų g. 63 A
- 3.Antanavos g. 22
- 4.Vilties g. 5
- 5.Lakūnų pl. 49
- 6.Amerikos lietuvių g. 15
- 7.Vinčų g. 2 ir 2
- 8.Vinčų g. 16

II CENTRAS

- 1.Trakų g. 14
- 2.Miško g. 28A

III DAINAVA

- 1.Partizanų g. 166
- 2.Partizanų g. 94-102
- 3.Partizanų g. 118 (Dainavos progimnazija)
- 4.Taikos pr. 105
- 5.Savanorių pr 406
- 6.Draugystės g. 5D
- 7.Taikos pr. 107
- 8.Pramonės per 49
- 9.Gražinos g. 46
- 10.Krėvės pr. 94
- 11.Partizanų g. 20
- 12.Krėvės pr. 69
- 13.Taikos per. 85
- 14.Kreves pr.53A
- 15.Kovo 11 osios 100
- 16.Kovo 11 osios 84
- 17.Krėvės pr 31
- 18.Kovo 11-osios g. 59
- 19.Pramonės pr. 69-71
- 20.Krėvės pr. 12
- 21.Draugystės g. 5D
Partizanų g. 70

IV EIGULIAI

- 1.Lukšio g. 10
- 2.Lukšio g. 8
- 3.Lukšio g. 12

- 4.Škirpos g. 4
- 5.Geležinio Vilko 24
- 6.Škirpos g. 2
- 7.Ašigalio g. 29
- 8.Žeimenos g. 68
- 9.Šiaurės pr. 61
- 10.P.Plechavičiaus g. 22
- 11.Landzbergio Žemkalnio g. 15
- 12.Lanzbergio Žemkalnio 7
- 13.Plechaviciaus 16
- 14.Žukausko g. 10
- 15.Žukausko g. 26
- 16.Ašigalio g. 51A

V GRIČIUPIS

- 1.Kovo 11 -osios g. 37
- 2.Kovo 11 - osios g. 47
- 3.Žuvinto g. 17 A
- 4.Tunelio g. 41, Kauno Jono Laužiko specialioji mokykla
- 5.Tunelio g. 45
- 6.Baršausko g. 47
- 7.Taikos pr. 80
- 8.M.Riomero g. 29
- 9.Kovo 11-osios g. 32
- 10.M.Riomero g. 13
- 11.Draugystės g. 2
12. J.Žemgulio 26
- 13.Biržiškų g. 1
- 14.Rimvydo g. 15

VI PANEMUNĖ

- 1.Gailutės g. 11
- 2.Plento g. 10D
- 3.Mažoji g. 1
- 4.Mažoji g. 7
- 5.Kareivinių g. 24
- 6.Plento g. 14-22
- 7.Plento g.26C

VII PETRAŠIŪNAI

- 1.Marių g. 16P
- 2.R.Kalantos g. 97
- 3.Mairūnų tk. 14
- 4.Taikos per. 114D
- 5.Elektrenų g. 9
- 6.Masiulio g. 15
- 7.Gimbutienės 12A
- 8.T.Masiulio 11A

VIII ŠANČIAI

- 1.Kranto al 71
- 2.Skuodo g. 4 C
- 3.Liepojos g. 7
- 4.Vokiečių g. 94
- 5.Kranto 5- oji – 4 (Vinių g.15)
- 6.Užšilių g. 79
- 7.Alsėdžių g. 13
- 8.Sandėlių g. 7
- 9.Sodų g. 56
- 10.Kranto al 64
- 11.Juozapavičiaus pr 7B
- 12.Juozapavičiaus pr 46B
- 13.Juozapavičiaus pr. 44 B
- 14.Vievio g. 48
- 15.Prancūzų g. 21
- 16.Juozapaviciaus pr. 114 O
- 17.Drobės g. 39E
- 18.Švedų g. 9
- 19.Verkių g. 24

IX ŠILAINIAI

- 1.Vytėnų g. 91
- 2.Šarkuvos g. 4
- 3.Maironiškių g. 32
- 4.Rasytės g. 8
- 5.Žiemgalių g. 19
- 6.Šarkuvos g. 11
- 7.Šilainių turgus (Žemaičių pl 66)
- 8.Baltijos g. 11
- 9.Baltijos 57
- 10.Milikonių g. 9
- 11.Rasytėsg. 16
- 12.Kuršių g. 2
- 13.Šarkuvos g. 20
- 14.Baltu pr.21A
- 15.Baltų pr 33
- 16.Rasytės g. 22A
- 17.Šventupės g.28, Šventupės g.30
- 18.Rasytės g.36
- 19.Šakruvos g. 19
- 20.Baltijos g. 70
- 21.Lukštinės g. 6

X VILIJAMPOLĖ

- 1.Demokratų g. 3
- 2.Pakalnės g. 13
- 3.Vidurinė g. 4
- 4.Sajungos aikštė 12
- 5.Juodkrantės g. 57

6.Kalnų g. 97

XI ŽALIAKALNIS

- 1.Riešutų g. 8-10
- 2.Aušros g. 28
- 3.Savanorių pr. 111
- 4.Vydūno al. 1
- 5.Archyvo g. 3
- 6.Partizanų g. 5
- 7.Savanorių pr. 104

³ Dr. Levy. J., „Ilgalaikės, efektyvios benamių kačių populiacijos programos sugauk-sterilizuok-paleisk įvertinimas,“ amerikiečių Veterinarinės Medicinos Asociacijos žurnalas, Tomas 222, Nr. 1, Sausio 1, 2003.